نگاه

رئیس فرهنگستان علوم:

اگر به «فساد» هم‌اندازه «حجاب» حساس بودیم اوضاعمان بهتر می‌شد

● **ایسنا:** رئیس فرهنگستان علوم ،رضا داوری‌اردکانی، در دیدار با اعضای انجمن اندیشه و قلم، با اشاره به ضرورت توسعه‌یافتگی در ایران، گفت: در جهان توسعه‌نیافته، توسعه معمولا از پایین شروع نمی‌شود؛ بلکه حکومت باید اراده توسعه داشته باشد و اگر این اراده باشد، مردم همکاری می‌کنند و چه بسا که در این همراهی و همکاری بعضی پراکندگی‌ها به وفاق تبدیل می‌شود.

باید توجه داشت که توسعه امری همه‌جانبه و به اصطلاح پایدار است و باید در همه زمینه‌ها اعم از فرهنگ و آموزش و پژوهش و اقتصاد و مدیریت با هماهنگی صورت گیرد. پیداست که یک حکومت انقلابی نمی‌تواند تمام همّ خود را صرف توسعه کند، ولی وقتی اعراض از توسعه یا بی‌اعتنایی به آن، منشأ مفاسد و گرفتاری‌ها می‌شود باید به نحوی انقلاب و توسعه را با هم جمع کرد.

به‌خصوص که مقابله با فساد اداری و مالی و اخلاقی و روحی نه فقط با انقلاب منافات ندارد؛ بلکه باید از لوازم آن باشد. در موضوع انقلاب و توسعه، مشکل، مشکلِ اولویت است. باید این هر دو را در عرض هم قرار داد. به نظر می‌رسد ما هنوز تکلیف و نسبت خود را با این امر مهم روشن نکرده‌ایم و حداقل اولویت مسائل در نظرمان روشن نیست. بی‌اعتنایی به توسعه و برنامه آن منجر به بروز مشکلات بسیار برای مردم و کشور می‌شود.

البته تدوین برنامه توسعه هم کار آسانی نیست و ما هنوز توانایی خود را در این راه نیازموده‌ایم.

این استاد فلسفه با بیان اینکه مشکلاتی مانند بحران آب، آلودگی هوا، فقر و فساد را جز با برنامه‌ریزی دقیق نمی‌توان تعدیل کرد، گفت: اما چه کنیم که به این مسائل حیاتی اعتنا نمی‌شود. ما مسائل اجتماعی و فرهنگی را هم بد مطرح می‌کنیم. در مسئله زنان، گروهی صرفا به حجاب توجه دارند و گروه دیگر می‌گویند زنان باید وزیر شوند. البته وزیر شوند اما صرف وزیرشدن کافی نیست، چنان‌که حجاب هم به فرض اینکه محقق شود، کفایت نمی‌کند. طبیعی است اگر این اولویت‌ها مشخص نشود، نمی‌توان با مسائل مواجهه‌ای اندیشمندانه داشت. اگر آن مقدار که بعضی دست‌اندرکاران به مسائلی مانند حجاب یا فلان طرح عادی سازمان ملل و یونسکو حساسیت نشان می‌دهند، به فساد بزرگ موجود و منتشر در همه جا حساس می‌شدند، وضع حجاب و آموزش و پرورش هم تا حدودی بهبود می‌یافت.

داوری‌اردکانی با اشاره به برخی شبهات مطرح‌شده درخصوص ارادت او به احمد فردید و همچنین تغییر نظراتش درباره غرب، گفت: مرحوم فردید فیلسوف بود و بر گردن من و امثال من حق استادی دارد. اما ایشان اهل سیاست نبود. البته یک استاد صاحب‌نظر حق دارد در سیاست هم اظهارنظر کند. اما توجه من به مسئله غرب مربوط به امسال و سال گذشته نیست؛ من ۲۷ سال قبل از انقلاب در فضای دانشگاهی به‌عنوان دانشجو و معلم زندگی کرده‌ام و از آغاز جوانی به قدرت غرب به عنوان قدرتی که خواسته یا ناخواسته بر زندگی ما تاثیرگذار است، می‌اندیشیده‌ام. من نقد غرب را از انقلاب آغاز نکردم، بلکه انقلاب را عکس‌العملی در قبال قدرت غرب یافتم و با آن همراه شدم. از آن زمان تاکنون زیربنای نظر من درباره غرب تغییری نکرده است.

رئیس فرهنگستان علوم در بخش دیگر افزود: ما انقلاب کردیم چراکه وضع آن زمان را عین ظلم می‌دانستیم، دانشگاه‌ها بی‌رونق بود و سایه سنگین اختناق بر جامعه حاکم شده بود. ما قصد داشتیم با انقلاب‌مان جامعه‌ای بسازیم که در آن مهر، دوستی، آزادی و در یک کلام حق و عدل حاکم شود و مردم به حقوق خود برسند. اکنون هم باید برای نظامی که در آن دوستی و وفاق و هم‌داستانی و راستی و حق‌دوستی و آزادی و عدالت حاکم باشد، بکوشیم. ما که با نام آمریکا دشمنی نداریم. ما با ظلم آمریکا مخالفیم و به این دلیل خود باید در عین مخالفت با ظلم در تحقق عدل بکوشیم.

او افزود: ما در انقلاب‌مان دنبال جامعه‌ای بودیم و هنوز هم هستیم که کسی در آن گناه نکند. اما اکنون باید بترسیم که مبادا به جایی رسیده باشیم که دیگر رذایل، رذیلت شناخته نشود و قبح گناه و خلاف از میان رفته باشد.

داوری‌اردکانی در پایان درباره نظراتی که اخیرا از او درباره ذکاءالملک فروغی نقل می‌شود، گفت: فروغی فیلسوف نبود. سیاست‌مدار و دانشمند بود. او ۸۰ سال پیش کتابی در تاریخ فلسفه نوشت که هنوز هم تنها کتاب تاریخ فلسفه‌ای است که یک ایرانی نوشته است. به سیاستش کاری ندارم؛ اما به سلامت طبع و درک و فهم و دانشش احترام می‌گذارم.

politics@sharghdaily.ir

رئیس مجمع تشخیص در آلمان

پروفسور سمیعی به عیادت آیت‌الله شاهرودی رفت

نزدیک به دو هفته بعد از اینکه اعلام شد برای تکمیل دوره درمان به آلمان رفته است، نخستین عکس‌های آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی منتشر شد. او هفت ماه بعد از فوت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، در حکمی از سوی مقام معظم رهبری به‌عنوان رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام انتخاب شد. در عکس‌های منتشرشده، مدیر مرکز اسلامی هامبورگ و پروفسور سمیعی هم دیده می‌شوند. اگرچه نام بیمارستان و شهری که هاشمی‌شاهرودی در آن بستری شده منتشر نشده اما احتمالا او در همان بیمارستانی بستری است که سمیعی هم کار می‌کند؛ بیمارستان خصوصی علوم عصبی هانوفر. «روزآروز» به نقل از فوکوس‌آنلاین گزارش داده علت بستری‌شدن آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی در بیمارستان آلمانی، درمان تومور مغزی است. البته برخی اخبار هم حکایت از این دارد که هاشمی‌شاهرودی به سرطان روده مبتلا شده است.

اطلاعیه‌ای برای یک عکس

دیروز بعد از انتشار عکس هاشمی شاهرودی، اینستاگرام دکتر سمیعی اطلاعیه‌ای منتشر کرد و نوشت: اگرچه آقای هاشمی‌شاهرودی در آلمان بستری هستند بیمار پروفسور سمیعی نبوده و نیستند و اخبار مبتنی‌بر پذیرش آقای شاهرودی در منزل پروفسور کاملا نادرست می‌باشد. وظیفه انسانی و پزشکی هر طبیبی این است که در هر شرایط بدون جناح‌بندی و ورود به عرصه سیاست، سعی در رساندن بیشترین خدمات به بیماران داشته باشد. هر پزشکی که در معالجه بیمارش جنس، نژاد، گرایش جنسی، سیاسی و یا هر مؤلفه دیگری را لحاظ کند می‌باید کار طبابت را کنار بگذارد. افرادی که از پزشکان تقاضای معالجه‌نکردن بیماری را به دلایل فوق دارند درک درستی از وظیفه و قسم پزشکی ندارند. درباره وضعیت جسمانی آیت‌الله شاهرودی در یکی، دو سال اخیر خبرهای مختلفی منتشر شده بود. او اردیبهشت‌ماه گذشته را هم در بیمارستان گذرانده بود. دفتر آیت‌الله سیدمحمود هاشمی‌شاهرودی در اطلاعیه‌ای اعلام کرده بود: «...عمل جراحی معظم‌له به لطف خدا و دعای خیر ملت شریف ایران با موفقیت کامل انجام شده و به فضل الهی ایام کوتاه نقاهت، به سرعت طی خواهد شد و معظم‌له با سلامت کامل در میدان علم و سیاست حضور خواهند یافت. بدیهی است شایعات منتشره در فضاهای مجازی که بعضا با مقاصد سوء همراه است، هرگز اساسی نداشته و ندارد». چند ماه بعد هم خبر اعزام او به آلمان، ابتدا به صورت شایعه مطرح شد ولی اوایل دی ماه از سوی پسرش تأیید شد. هاشمی‌شاهرودی زاده ۱۰ شهریور ۱۳۲۷ نجف است. تحصیلات ابتدایی را در مدرسه علویه نجف به پایان رساند و سپس به تحصیلات حوزوی پرداخت. او از شاگردان برجسته آیت‌الله صدر است و پس از اینکه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ به ایران بازگشت، رابط سیدمحمدباقر صدر و برخی از علمای نجف با امام خمینی بود. هاشمی‌شاهرودی از سال ۷۳ عضو شورای نگهبان بود تا اینکه با حکم مقام معظم رهبری در چهارم مرداد ۱۳۷۸، به ریاست قوه قضائیه ایران منصوب شد و تا سال ۱۳۸۸ این منصب را در اختیار داشت. او پس از محمد یزدی عهده‌دار این منصب شد.

او بعد از فراغت از قوه قضائیه، دوباره در رده اعضای فقهای شورای نگهبان قرار گرفت. او همچنین در سال ۱۳۷۸ به عضویت شورای عالی انقلاب فرهنگی درآمد. آیت‌الله شاهرودی، نایب‌رئیس دوم مجلس خبرگان رهبری بود و عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم است. همچنین با حکم مقام معظم رهبری، رئیس مؤسسه «دایره‌المعارف فقه اسلامی بر طبق مذهب اهل‌بیت» است. آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی در سی‌ام مرداد سال ۹۰ در حکمی از سوی مقام معظم رهبری به ریاست هیئت عالی حل اختلاف و تنظیم روابط قوای سه‌گانه منصوب شد. او همچنین در ۲۴ اسفند ۱۳۹۰ به‌عنوان یکی از اعضای حقیقی مجمع تشخیص مصلحت نظام منصوب شد. آیت‌الله شاهرودی، مؤسس دانشگاه عدالت هم هست؛ دانشگاهی غیردولتی و غیرانتفاعی که در راستای سند جامع علمی کشور و به‌منظور احیای فرهنگ و تمدن اسلامی - ایرانی با اهتمام مرجع جهان تشیع آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی، پس از گذراندن مراحل قانونی، در سال ۹۱ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است.

از دیدار با موسوی تا احمدی‌نژاد

علی‌اکبر ناطق‌نوری در خاطراتش مطرح می‌کند: «آیت‌الله سیدمحمود هاشمی‌شاهرودی نه جزء جناح راست یا چپ بوده و نه در یک فراکسیونی می‌باشد». ماجراهای سال ۸۸ مقارن با پایان دوره ریاست شاهرودی بر قوه قضائیه بود. خودش درباره آن روزها گفته است: «در ماه‌های آخر مسئولیتم بود. در مرداد ۸۸ دوره من تمام می‌شد. یک جلسه آقای موسوی و آقای هاشمی را به قوه قضائیه دعوت کردیم. آقای موسوی برای تظاهرات اعلامیه داده بود. گفتم آقا! این‌کار را نکنید و از این کار دست بکشید. گفتم اگر به نتایج انتخابات اعتراضی دارید، آقا قبول دارند و هیئتی را برای بررسی معین می‌کنند. گفت شرط لغو بیانیه این است که به من اجازه بدهند در صداوسیما صحبت کنم. گفتم می‌شود این کار را کرد. به دفتر آقا زنگ زدم. آقای جلیلی تازه دبیر شورای امنیت شده بود. به ایشان هم زنگ زدم و گفتم ایشان چنین شرطی دارد. گفتند ما ترتیب کار را می‌دهیم. گفتم باید به صداوسیما بگویید که زمان بگذارند که ایشان صحبت کند. بعد گفتم آقایان با شرط شما موافق‌اند، شما هم تظاهرات را لغو کنید. آنجا پیش ما قول داد این کار را بکند و آنها هم واقعا حاضر بودند که به ایشان برای صحبت در تلویزیون وقت بدهند اما از پیش ما که رفت، نمی‌دانم کدام خنّاسان ذهنش را عوض کردند و کار خودشان را کردند». بعد از انتصابش به ریاست مجمع تشخیص مصلحت نظام، نخستین فردی که برای او پیام تبریکی صادر کرد و به دیدن او رفت، محمود احمدی‌نژاد بود. برخی معتقد بودند این دیدار زمینه‌ای برای وساطت جهت تأییدصلاحیت او بوده است. احتمالا یکی از عوامل نزدیکی احمدی‌نژاد و آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی، محمدشریف ملک‌زاده است. او که دو سال پایانی دولت محمود احمدی‌نژاد رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری بود و مدت کوتاهی هم بازداشت شد، بعد از آزادی مشاور هاشمی‌شاهرودی در امور اجرائی و عضو هیئت امنا و معاون امور علمی دانشگاه عدالت شد.

فراتر از خبر

معروف‌ترین مدیر مرکز اسلامی هامبورگ شهید بهشتی بود. اما بنیان‌گذارش آیت‌الله بروجردی بود. در جلسه‌ای که در هتل آتلانتیک هامبورگ در سال ۱۳۳۲ برگزار شد، جمعی از ایرانیان تصمیم به تشکیل مرکزی اسلامی و ساخت مسجدی برای ایرانیان مقیم این شهر گرفتند. بعدها تصمیم بر گسترده‌ترشدن فعالیت مرکز برای تمام مسلمانان هامبورگ گرفته شد. در ادامه طی نامه‌ای این پیشنهاد به اطلاع آیت‌الله بروجردی رسید و او در نامه‌ای ضمن موافقت خود با این طرح فرستاده‌ای به‌نام محمد محققی‌لاهیجی نیز برای انجام این کار تعیین کرد. سیمحمد حسینی‌بهشتی، محمد مجتهدشبستری، سیدمحمد خاتمی، محمدرضا مقدم، محمدباقر انصاری، سیدرضا حسینی‌نسب، سیدعباس حسینی‌قائم‌مقامی و رضا رمضانی، رؤسای این مرکز از ابتدا تاکنون بوده‌اند. مرکز اسلامی هامبورگ به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز اسلامی در آلمان، سال‌هاست که به فعالیت‌های مختلف تبلیغی، علمی و پژوهشی می‌پردازد. یکی از کارهای عمومی این مرکز برگزاری نمازجمعه است که هر جمعه با حضور بیش از صدها نفر از شیعیان ایرانی و... برگزار می‌شود. خطبه‌های نمازجمعه به سه زبان آلمانی، عربی و فارسی خوانده می‌شود. از دیگر فعالیت‌های مرکز، تهیه مجله‌ای به زبان آلمانی و توزیع آن بین پیروان اسلام و دیگر فرقه‌ها و برپایی نماز ظهر و شب است. برگزاری کنفرانس‌های علمی و همچنین نشست‌های هم‌اندیشی با حضور نمایندگان ۱۲۰ مؤسسه شیعی در آلمان به‌منظور بررسی وضعیت مسلمانان به‌ویژه شیعیان در اروپا از دیگر فعالیت‌های این مرکز است. در این مرکز نشریه‌ای به زبان آلمانی با نام والفجر منتشر می‌شود که حاوی معارف و مسائل اسلامی است. این نشریه در ۵۸ صفحه و در تیراژ سه‌هزار نسخه منتشر می‌شود.

توضیح

توضیح حجت‌الاسلام‌والمسلمین احمد خاتمی درباره تیتر دیروز «شرق»

● حجت‌الاسلام «سید احمد خاتمی» در توضیحی نسبت به زیرتیتر انتخابی در صفحه یک روز شنبه «شرق» واکنش نشان داد. متن کامل توضیح «سید احمد خاتمی» به این شرح است: «جناب آقای مهدی رحمانیان؛ صاحب امتیاز و مدیرمسئول روزنامه شرق؛ با سلام. تیتری که از سخنان این‌جانب در صفحه اول روزنامه امروز (شنبه) ۱۶ دی‌ماه ۹۶ زده‌اید، خلاف واقع است. نوشته‌اید احمد خاتمی، امام جمعه موقت تهران گفت: «مردم آزادی می‌خواهند که صدای آنها شنیده شود» این تیتر خلاف واقع است. من گفته‌ام مشکل مردم مشکل معیشت است. کسانی استفاده جناحی از این خواست به‌حق مردم نکنند. من تصریح کرده‌ام کسانی که خواسته مردم را مصادره جناحی می‌کنند و آزادی شنیدن صدای مردم را خواسته مردم مطرح می‌کنند اینها مصادره جناحی از اعتراضات مردم است! و به‌صراحت گفتم مگر آزادی در کشور نیست؟ مگر همه صداها شنیده نمی‌شود؟ آری صدای کسانی که به نیابت از ترامپ و نتانیاهو سخن می‌گویند و اسلام و انقلاب را زیر سؤال می‌برند و به پرچم جمهوری اسلامی ایران اهانت می‌کنند، شنیدنی نیست و ملت آن را خفه می‌کند، این سخن مردم است. تعجب کردم که چگونه برعکس آنچه گفته‌ام تیتر شده است!! انتظار می‌رود طبق قانون مطبوعات در همان صحفه اول در شماره فردا، یکشنبه ۱۷ دی۹۶، این مکتوب را چاپ کنید. امام جمعه موقت تهران، سیداحمد خاتمی».

● **توضیح شرق:** سخنان حجت‌الاسلام خاتمی که «شرق» آن را روز شنبه منتشر کرده، به نقل از خبرگزاری‌های رسمی کشور، نظیر «فارس»، «تسنیم»، «ایلنا»، «ایرنا» و «مهر» است. این بخش از سخنان ایشان عینا به نقل از خبرگزاری «فارس» به این شرح است: «روحانیت و مراجع همراه محرومین و کارگران و افرادی که مشکل معیشت دارند، هستند؛ خواهش می‌کنم اینجا دیگر بازی جناحی درنیاورید، مردم آزادی می‌خواهند صدای آنها شنیده نمی‌شود. صدایی که به نمایندگی از ترامپ و نتانیاهو برخیزد صدای ملت نیست بلکه صدای بیگانه است و مردم این صدا را خفه می‌کنند، صدایی که به نیابت از نتانیاهو شعار نه غزه نه لبنان می‌دهد شنیدنی نیست و باید خفه شود هر چند بخش دوم این شعار درباره جانم فدای ایران دروغ است و آنها در روز حادثه برای ایران جان نخواهند داد».

پرونده شرکای زنجانی به دیوان عالی کشور رفت

شرق: وکیل مدافع متهم ردیف سوم بزرگ‌ترین پرونده فساد نفتی از ارسال پرونده «مهدی شمس» و «حمید فلاح‌هروی»، متهمان ردیف دوم و سوم این پرونده، به دیوان عالی کشور خبر داد. به گزارش تسنیم، میرسجاد سعیدمهر گفت: «با توجه به مطرح‌بودن موضوع اتهامی افساد فی‌الارض، پرونده برای تصمیم‌گیری در مرجع تجدیدنظر به دیوان عالی کشور ارسال شده است». دادگاه پرونده بزرگ‌ترین فساد مالی بعد از انقلاب، از ۱۱ مهر سال ۹۴ و در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب اسلامی برگزار شد که بر اساس کیفرخواست صادره، اتهامات «مهدی شمس»، افسادفی‌الارض از طریق اخلال در نظام اقتصادی، مشارکت در کلاهبرداری از شرکت ملی نفت ایران، مشارکت در پول‌شویی و کلاهبرداری بوده و اتهامات «حمید فلاح‌هروی»، متهم ردیف سوم این پرونده، نیز افسادفی‌الارض از طریق اخلال در نظام اقتصادی، مشارکت در کلاهبرداری از یک شرکت، مشارکت در کلاهبرداری از تأمین اجتماعی و مشارکت در پول‌شویی عنوان شد. ۱۶ اسفند ۹۴، سخنگوی قوه قضائیه اعلام کرد بابک زنجانی و این دو متهم در دادگاه بدوی به اعدام محکوم شده‌اند و هر سه به «ردمال مربوط به شرکت ملی نفت ایران» و «جزای نقدی معادل یک‌چهارم پول‌شویی» نیز محکوم‌اند. بعد از آنکه دیوان عالی کشور در ۱۳ آذر سال حکم اعدام بابک زنجانی متهم ردیف اول را تأیید و حکم اعدام مهدی شمس و حمید فلاح‌هروی را نقض کرد، دادگاه تجدید نظر این دو از ۱۷ تیر سال جاری، در شعبه ۲۸ دادگاه انقلاب به ریاست قاضی مقیسه آغاز شد و بعد از ۱۵ جلسه در ۲۴ مهر پایان یافت.

حکم متهمان

چندی‌بعد یکی از وکیل مدافعان حمید فلاح‌هروی و همچنین غلامرضا مهدوی، وکیل شرکت نفت، از حکم این دو متهم خبر دادند. به گزارش ایسنا، محمدرضا مهرشاد با بیان اینکه موکلم علاوه بر ۲۰ سال حبس، به رد مال به مبلغ ۱۴ میلیارد تومان محکوم شده است. وکیل مدافع شرکت نفت نیز گفت: «بر اساس حکم صادره مهدی شمس، متهم ردیف دوم به ۲۰ سال حبس و رد مال تضامنی با بابک زنجانی و فلاح‌هروی به مبلغ ۶۵ میلیون یورو که باید به بانک مسکن بدهد، محکوم شده است». او درباره جزئیات حکم رد مال متهم ردیف سوم نیز گفت: «حمید فلاح‌هروی به رد مال شامل یک دستگاه خودروی بنز، یک میلیارد هدیه ازدواج دخترش و منزلی در شهرک غرب که از طرف بابک زنجانی به عنوان هدیه به او داده شده بود و دو میلیون دلار سود حاصل از بانک افای‌ای‌بی محکوم شده است». بابک زنجانی متهم ردیف اول این پرونده هم به اعدام محکوم شده اما تاکنون هیچ پولی پس نداده است. قاضی مقیسه، رئیس دادگاه تجدیدنظر مهدی شمس و حمید فلاح‌هروی هم در آخرین جلسه دادگاه اعلام کرد که زنجانی در یکی از جلسات این دادگاه به صراحت گفت که پول دارم، اما یک ریال هم نمی‌دهم.

مسیح مهاجری: برخی از خاطرات هاشمی در زمان مناسب منتشر می‌شود

خبرآنلاین: مسیح مهاجری، مدیرمسئول روزنامه جمهوری: خاطرات آقای هاشمی روزانه بود، نه به معنای اینکه هر روز یک مطلبی داشت، به معنای اینکه هر روز می‌نوشت. این نکته را برای این گفتم که بگویم خاطرات متقن است. مخصوصا که آقای هاشمی حافظه خیلی خوبی هم داشتند. یک نکته دیگر هم مربوط به سفر است. خاطرات سفرهای ایشان را من هم نوشتم و در قالب کتاب هم منتشر شد؛ نکته دیگر اینکه خاطرات را مختصر می‌نوشتند؛ یعنی شرح نمی‌دادند درباره اینکه الان امروز فلان کس آمد، فلان مطلب را مطرح کرد، این مطلب چه سابقه‌ای دارد، بعدها چه شد و... علتش هم این بود که کثرت کار ایشان اجازه نمی‌داد این‌قدر وقت بگذارند که مفصل بنویسند. او افزود: البته عده‌ای سعی می‌کنند این خاطرات را زیر سؤال ببرند و ایراد بگیرند. خب ایرادگرفتن و نقدکردن حقشان است، ولی کسانی هم در دفاع می‌توانند بگویند که به دلیل این ویژگی‌ها خاطرات منحصربه‌فردی است و تاریخ انقلاب است و البته بعضی از انتقادها و ایرادها هم به دلیل نگرانی‌هایی است که بعضی‌ها دارند، چون آقای هاشمی بزرگ بود و از کسی حساب نمی‌برد و ترسی نداشت، برای همین هم همه‌چیز را می‌نوشت و چیزی را پنهان نمی‌کرد. مهاجری گفت: البته این را هم اضافه کنم که این چیزهایی که در این کتاب‌ها منتشر شده، همه مواردی نیست که ایشان نوشته‌اند. بعضی از مطالب را به ملاحظاتی که مربوط به این زمان است در تدوین و انتشار جدا کردند؛ حذف نکردند به این معنا که نابود کنند و در آینده اصلا نباشد. جدا کردند و گذاشتند تا برای زمان مناسب منتشر کنند. الان به دلیل ملاحظات این کار را نکرده‌اند، اما اینها شاید دو درصد هم نباشد. خود این هم نشان می‌دهد که ایشان در نگارش، ملاحظه کسی را نمی‌کردند.